

Supervizija v klinični psihologiji

Jana Kodrič
Martina Bürger Lazar
Bernarda Dobnik Renko
Vislava Globevnik Velikonja
Bernarda Logar Zakrajšek
Barbara Starovasnik Žagavec
Sanja Šešok

1. Klinična psihologija in supervizija

Kliničnopsihološka obravnava obsega znanstveno utemeljeno oceno, razlago, zdravljenje in preprečevanje psiholoških težav. Klinični psihologi in psihologinje obravnavajo posameznike in posameznice (otroke, mladostnike in mladostnice, odrasle) in skupine (pare, družine) z različnimi težavami in motnjami v duševnem zdravju, z manjšimi intelektualnimi zmožnostmi, telesnimi omejitvami, težavami pri prilagajanju v težkih in stresnih življenjskih okoliščinah ... Delujejo v različnih okoljih (zdravstvenih domovih, splošnih in specializiranih bolnišnicah, drugih specializiranih ustanovah, na domu ali v drugih okoljih ...). Kliničnopsihološko dejavnost lahko opravljajo samostojno, najpogosteje pa v multi-/interdisciplinarnih timih, v katerih sodelujejo z drugimi strokovnjaki in strokovnjakinjami. Pri svojem delu so klinični psihologi in psihologinje zavezani načelom poklicne etike. Za zagotavljanje strokovne, kakovostne in varne kliničnopsihološke obravnave potrebujejo v celotni poklicni karieri redno formalno supervizijo¹.

Supervizija je del usposabljanja iz klinične psihologije in del kliničnopsihološke prakse, ki omogoča spremljanje in nadzorovanje kakovosti kliničnopsiholoških storitev ter poteka v sodelujočem odnosu med izkušenejšim supervizorjem ali supervizorko in supervizantom ali supervizantko.

Supervizija omogoča:

- kliničnim psihologom in psihologinjam pridobivanje strokovnih znanj in kompetenc ter povezovanje teoretičnih spoznanj s klinično prakso,
- spremljanje etičnosti in kakovosti izvajanja kliničnopsiholoških storitev, zagotavljanje skrbi za varnost ljudi, ki so jim kliničnopsihološke storitve namenjene, ter zagotavljanje profesionalnosti in etičnosti v odnosih s sodelavci in sodelavkami,
- kliničnim psihologom in psihologinjam prepoznavanje čustvenih posledic dela z ljudmi in njihovimi psihičnimi težavami ter nudenje podpore.

2. Priporočila za supervizijo v okviru kliničnopsihološke prakse

2.1. Oblike supervizije

2.1.1. Individualna: supervizor ali supervizorka ponuja supervizijo posameznemu supervizantu ali supervizantki.

2.1.2. Skupinska: supervizor ali supervizorka ponuja supervizijo skupini supervizantov ali supervizantk. Priporočljive so supervizije v majhnih skupinah.

2.2. Vsebina supervizije

2.2.1. Supervizija je lahko namenjena kateremu koli področju kliničnopsihološkega dela.

2.2.2. Supervizorska srečanja so dokumentirana.

2.2.3. Supervizija se prilagaja supervizantovim ali supervizantkinim potrebam glede na naravo njegovega ali njenega dela.

¹ Izraz supervizija je v dokumentu uporabljen tako za klinično supervizijo v okviru kliničnopsihološke prakse kot tudi za supervizijo v okviru prakse določenega psihoterapevtskega pristopa, ki ob naštetih funkcijah omogoča tudi pridobivanje znanj in kompetenc z določenega psihoterapevtskega pristopa.

- 2.3. Obseg in trajanje supervizije
 - 2.3.1. Klinični psiholog ali psihologinja potrebuje supervizijo celotno obdobje opravljanja kliničnopsihološke prakse.
 - 2.3.1. Obseg supervizije²
 - 2.3.1.1. Za klinične psihologe in psihologinje: dve uri individualne supervizije na mesec.
 - 2.3.1.2. Za specializante in specializantke klinične psihologije: ura individualne supervizije na teden.
 - 2.3.3. Tudi najizkušenejši klinični psihologi in psihologinje potrebujejo redno mesečno supervizijo.
- 2.4. Supervizorski odnos
 - 2.4.1. Klinični psiholog ali psihologinja ima lahko hkrati več kot enega supervizorja ali supervizorko.
 - 2.4.2. Priporočljivo je, da kliničnemu psihologu ali psihologinji supervizijo v različnih obdobjih ponujajo različni supervizorji ali supervizorke.
- 2.5. Merila za supervizorja ali supervizorko
 - 2.5.1. Sodobno kliničnopsihološko znanje in kompetence s področja supervizije (npr. psiholoških teorij in modelov, psiholoških intervencij ...).
 - 2.5.2. Redno klinično delo na področju supervizije.
 - 2.5.3. Znanje in kompetence za izvajanje supervizije (procesa, vsebine in metod supervizije).
 - 2.5.4. Spoštovanje poklicne etike.
 - 2.5.5. Spoštovanje različnosti vseh ljudi, s katerimi se srečuje pri delu.
- 2.6. Delovne izkušnje supervizorja ali supervizorke pri superviziji
 - 2.6.1. Kliničnemu psihologu ali psihologinji: klinični psiholog ali psihologinja³ z vsaj petimi leti delovnih izkušenj na področju, na katerem deluje supervizant ali supervizantka. Supervizija za klinične psihologe in psihologinje lahko poteka v obliki intervizijskih srečanj (supervizije med kliničnimi psihologi in psihologinjami s podobno ravno kliničnih izkušenj).
 - 2.6.2. Specializantu ali specializantki klinične psihologije: klinični psiholog ali psihologinja z najmanj tremi leti delovnih izkušenj (za supervizijo v okviru neposrednega mentorstva⁴).
 - 2.6.3. Psihologu ali psihologinji, ki dela v zdravstvu (še ni začel/-a specializacije ali dela na področjih preventive ali na področjih, kjer specializacija ni zahtevana): psiholog/psihologinja z najmanj petimi leti delovnih izkušenj na istem področju ali klinični psiholog/psihologinja.

2 Obseg supervizorskih ur pri skupinski superviziji se izračuna po formuli: (število ur supervizije/število supervizantov ali supervizantk) x 2.

3 Supervizijo iz določenega psihoterapevtskega pristopa, ki ga priznava ZKP, lahko izvaja imenovani supervizor ali supervizorka, ki ni nujno klinični psiholog ali psihologinja.

4 Mentorstvo poleg zagotavljanja redne supervizije obsega tudi druge naloge, povezane s podporo mentorirancu pri poklicnem razvoju.

3. Sklep

Supervizija je del kliničnopsihološke prakse in oblika vseživljenjskega učenja, ki omogoča strokovno, kakovostno, varno in etično opravljanje kliničnopsihološke dejavnosti kliničnim psihologom in psihologinjam v njihovi celotni poklicni karieri.

Viri

- American Psychological Association. (2014). *Guidelines for Clinical Supervision in Health Service Psychology*. Pridobljeno s <http://apa.org/about/policy/guidelines-supervision.pdf>.
- Beinart, H. Kennedy, P. in Llewelyn, S. (2009). *Clinical Psychology in Practice*. The British Psychological Society and Blackwell Publishing.
- Dooley, C. in Peyton-Lander, T. (2014). *DCP Policy on Supervision*. Division of Clinical Psychology, The British Psychological Society.
- Društvo psihologov Slovenije. (2018). *Kodeks poklicne etike psihologov Slovenije*. Pridobljeno s http://www.dps.si/tl_files/DOCUMENTS/Komisije/Komisija%20za%20eticna%20vprasanja/KPE_2018.pdf.
- Llewelyn, S. in Aafjes-van Doorn, K. (2017). *Clinical Psychology: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.